

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Прев 180/2025
05.03.2026. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Татјане Матковић Стефановић, председника већа, Татјане Ђурица и Јасминке Обућина, чланова већа, у парници тужиоца „ВЕТПРОМ ХЕМИКАЛИЈЕ“, а.д. у стечају, Београд, чији је пуномоћник Јасмина Рајковић, адвокат у ..., против првотуженог „Поло“ доо Вршац, друготуженог АА из ... и трећетуженог ББ из ..., чији је пуномоћник Тихомир Влаовић, адвокат у ..., ради утврђења, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 2244/24 од 11.12.2024. године, у седници одржаној 05.03.2026. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ ревизија тужиоца, изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж 2244/24 од 11.12.2024. године, као неоснована.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Београду П 2037/2019 од 16.01.2024. године одбијен је тужбени захтев тужиоца да се утврди да су апсолутно ништави Уговор о купопродаји некретнина, закључен између првотуженог као продавца и друготуженог као купца, оверен од стране Основног суда у Вршцу дана 06.04.2012. године, као и Уговор о поклону непокретности закључен између друготуженог као поклонодавца и трећетуженог као поклонопримца, који је оверен од стране Јавног бележника Љиљане Шћепановић из ... 06.10.2016. године. Одбијен је и тужбени захтев тужиоца да се утврди да првотужени има право својине са обимом удела 1/1 на кат. парцели ... КО Вршац, површине 1810 м², остало грађевинско земљиште у својини и објектима који се налазе на истој, ближе описаним у ставу II изреке, и кат. парцела ... КО Вршац у површини 280 м², остало грађевинско земљиште у својини и објектима који се налазе на истој, ближе описаним у истом ставу изреке, те да пресуда има служити као основ за упис права својине на наведеним непокретностима у Катастру непокретности. Тужилац је обавезан да туженима солидарно накнади трошкове парничног поступка у износу од 1.937.160,00 динара, да првотуженом накнади трошкове поступка у износу од 12.227,00 динара, друготуженом износ од 12.227,00 динара, а трећетуженом износ од 186.067,00 динара.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж 2244/24 од 11.12.2024. године одбијена је жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда Привредног суда у Београду. Одбијен је и захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је изјавио дозволјену и благовремену ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући другостепену пресуду у границама ревизијских навода, у смислу одредбе члана 408. ЗПП, Врховни суд је утврдио да је ревизија тужиоца неоснована.

У поступку доношења другостепене пресуде није учињена битна повреда из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Ревизијом тужиоца указује се на битну повреду из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, због које се ревизија не може изјавити у смислу одредбе члана 407. став 1. тачка 1, 2. и 3. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, над тужиоцем је решењем Привредног суда у Београду Ст 4221/10 од 21.06.2010. године отворен поступак стечаја. Пресудом Привредног апелационог суда Пж 5682/17 од 13.06.2018. године преиначена је пресуда Привредног суда у Београду П 551/16 од 22.06.2017. године, тако што је утврђено да су правне радње туженог у том поступку, овде тужиоца, у виду давања књижних одобрења овде првотуженом без правног дејства у односу на његову стечајну масу и истом пресудом је наложено овде првотуженом да у стечајну масу овде тужиоца уплати износ од 40.911.819,00 динара, са законском затезном каматом од отварања стечаја 21.06.2010. године до исплате. Наведена пресуда потврђена је пресудом Врховног суда Прев 547/18 од 19.12.2019. године. Тужбу за побијање правних радњи стечајног дужника, овде тужиоца, у том поступку, поднео је стечајни поверилац „Хемофарм“ а.д. из Вршца, 07.07.2011. године. Тужилац је по наведеној пресуди Привредног апелационог суда покренуо извршни поступак против овде првотуженог као извршног дужника, у ком је донето решење о извршењу 26.09.2018. године. Тужилац није успео да наплати износ досуђен пресудом у извршном поступку од првотуженог као извршног дужника јер су рачуни првотуженог у блокади. Јавни извршитељ је обавестио тужиоца да је првотужени закључио Уговор о купопродаји непокретности дана 06.04.2012. године, којим је пренео на друготуженог, као свог јединог члана право својине на непокретностима које су предмет тужбеног захтева, а да је друготужени Уговором о поклону од 06.10.2016. године те непокретности поклонио трећетуженом, свом сину, као поклонопримцу.

У току поступка је на основу вештачења утврђено да је првотужени измирио купопродајну цену за непокретности које су биле предмет Уговора о купопродаји непокретности компензацијом за потраживање по основу дивиденди оснивача на које је имао право као једини члан друштва(првотуженог), на основу Одлуке о расподели дела добити од 01.03.2012. године. Према Изјави о компнезацији од 25.04.2012. године првотужени као продавац и друготужени као купац извршили су компензацију међусобних потраживања у укупном износу од 76.252.876,65 динара. Првотужени је извршио уплату пореза на дивиденде и то износ од 1.083.000,00 динара дана 25.04.2012. године, а преостали износ од 8.436.003,24 динара је прокњижен на основу решења Министарства финансија од 30.10.2012. године. На основу налаза вештака грађевинске струке утврђено је да је укупна вредност некретнина које су биле предмет Уговора о купопродаји 390.000 евра уз напомену вештака да се не може применити тржишни приступ јер се ради о специфичним објектима у комплексу који се ретко оглашавају. Купопродајна цена по којој је првотужени отуђио наведене непокретности друготуженом, предвиђена у Уговору о купопродаји од 06.04.2012. године, износила је 14.184.820,00 динара.

Предмет тужбеног захтева је утврђење ништавости Уговора о купопродаји непокретности, закљученог између првотуженог као продавца и друготуженог као купца и Уговора о поклону истих непокретности закљученог између друготуженог као поклонодавца и трећетуженог као поклонопримца.

Нижестепени судови су на основу утврђеног чињеничног стања стали на становиште да не постоји основ ништавости наведених уговора. Нижестепени судови налазе да у тренутку закључења Уговора о купопродаји првотужени није био дужник тужиоца, а чињеница да је поступак за побијање правних радњи стечајног дужника против овде првотуженог покренут пре закључења уговора о купопродаји, не указује сама по себи на постојање намере да се закључењем Уговора о купопродаји избегне обавеза плаћања према тужиоцу. Постојање такве намере могло је бити од значаја у поступку по тужби за побијање дужникових правних радњи у смислу одредбе члана 280. ЗОО, а не са аспекта парнице за утврђење ништавости уговора. Нижестепени судови су становишта да није постојала недопуштена побуда за закључење уговора о купопродаји, која се огледала у намери да се осујети потраживање тужиоца према првотуженом, па како није утврђено постојање недопуштене побуде, не постоји ни основ ништавости уговора о поклону којим је друготужени поклатио наведене непокретности трећетуженом као поклонопримцу.

Врховни суд налази да су одлуке нижестепених судова донете правилном применом материјалног права на утврђено чињенично стање.

Тужилац је свој тужбени захтев за утврђење ништавости наведених Уговора о купопродаји и поклону засновао на недопуштеној побуди као разлогу ништавости. Та недопуштена побуда првотуженог и друготуженог, како је тврдио огледала се у њиховој намери да закључењем Уговора о купопродаји непокретности, а потом о поклону, те отуђењем непокретности које су биле у имовини првотуженог, каснијег дужника тужиоца, осујете потраживање тужиоца према првотуженом.

Из утврђеног чињеничног стања произлази да у тренутку када су првотужени и друготужени закључили Уговор о купопродаји непокретности дана 06.04.2012. године, првотужени није био дужник тужиоца, односно тужилац није имао потраживање према првотуженом ни по ком основу. Чињеница да је у току био поступак за побијање правних радњи стечајног дужника, овде тужиоца, против првотуженог као противника побијања, није значила са извесношћу да ће потраживање тужиоца према првотуженом бити утврђено. Потраживање тужиоца према првотуженом правноснажно је утврђено тек 2018. године, пресудом Привредног апелационог суда Пж 682/17 од 13.06.2018. године. Неоснован је ревизијски навод тужиоца да је потраживање тужиоца према првотуженом настало у време када је првотужени дао побијана књижна одобрења првотуженом 2009. и 2010. године, као и да су та књижна одобрења била незаконита (одобрења која су била предмет побијања у стечајном поступку). Потраживање тужиоца према првотуженом по том основу настало је тек доношењем пресуде којом је са успехом побијен тај правни посао, односно њеном правноснажношћу, а не у време када су та књижна одобрења дата. Није реч о незаконитим књижним одобрењима јер предмет побијања могу бити само пуноважни правни послови, како је тај правни посао и побијен пресудом и утврђено да је без правног дејства само у односу на стечајну масу тужиоца. Стога је правилан закључак нижестепених судова да у току поступка није доказано да су првотужени и друготужени закључили Уговор о купопродаји непокретности са недопуштеном побудом да осујете наплату потраживања тужиоца према првотуженом које у том моменту није ни постојало. Правилан је закључак нижестепених судова да је евентуална намера тужених да закључењем Уговора о купопродаји осујете (будуће) потраживање тужиоца према првотуженом могла бити релевантна за разматрање по паулијанској тужби за побијање дужникових правних

радњи, у складу са одредбом члана 280. ЗОО. Међутим, тужилац у конкретном случају није поднео паулијанску тужбу, којом се побија пуноважан правни посао, већ тужбу за утврђење ништавости уговора. Такође, у случају побијања правног посла предузетог на штету повериоца, потраживање мора бити доспело за исплату и мора се испоштовати рок за побијање. Друге разлоге ништавости, осим недопуштене побуде, тужилац није навео у току поступка нити их наводи у ревизији, а ни судови нису утврдили њихово постојање по службеној дужности. Како је недопуштена побуда била основ по којем је тражено утврђење ништавости и уговора о поклону закљученог између друготуженог и трећетуженог, правилно су нижестепени судови одбили тужбени захтев тужиоца и у том делу. У току поступка је утврђено да је постојала намера дарежљивости код друготуженог као поклонодавца, да уговор о поклону има дозвољен основ, односно предмет, те да представља пуноважан правни посао.

Предмет тужбеног захтева, који је такође одбијен нижестепеним одлукама, био је и да се утврди да првотужени има право својине са обимом удела 1/1 на описаним непокретностима које су предмет спора. Тај тужбени захтев је одбијен из разлога што тужилац нема активну легитимацију за постављање таквог захтева јер није носилац права чије утврђење тужбом тражи. Одлука у том делу није предмет побијања у ревизијском поступку.

Из наведених разлога Врховни суд је одбио ревизију тужиоца као неосновану и донео одлуку као у ставу првом изреке, применом одредбе члана 414. став 1. ЗПП.

Како тужилац није успео у поступку по ревизији, одбијен је и његов захтев за накнаду трошкова ревизијског поступка.

На основу изнетог одлучено је као у ставу другом изреке.

**Председник већа - судија
Татјана Матковић Стефановић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић